

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

Pentru străinătate:
Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marți, Joi și Sâmbăta.

CERCULAR

cătră clerul Arhidiecezei gr.-cat. de Alba-Iulia
și Făgăraș.

Alegerea Papei Benedict XV.

Excelenția Sa Preasfințitul Domn
Rafael Scapinelli conte di Leguigno, ar-
hiepiscop al Laodiceei, și nunțiu apostolic
la preafinalta curte împărătească și regească
din Viena, cu scrisoarea din 3 Septembrie
1914 Nr. 2161 împărtășește alegerea în-
tâmplată în aceeași zi a Eminenției Sale
Domnului Iacob della Chiesa, cardinal ar-
hiepiscop, al Bolognei de Pontifice Roman.

Să mulțămim Domnului Dumnezeu,
că după moartea Sfântului Părinte Papa
Piu al X., s'a îndurat la două săptămâni a
mângăia Biserica lui Hristos prin acel
eveniment îmbucurător, că pe Cardinalii
chemați a determina persoana successorului,
care în puterea SS. Canoane este îndrep-
țat a intra pe lege să moștenească
Scaunul Părintelui Apostol Petru, pe aceia
în puține zile i-a îndreptat să cadă de
acord în privința persoanei celui ales la
treapta pontificală.

„Bine este cuvântat celce vine întru
numele Domnului. Osana întru cei de sus”¹⁾.
Să ne bucurăm Venerat Cler! să se umple
inimile noastre de veselie de câteori vom
avea să pomenim după datorință pe acest
Sfânt Părinte, care pe culmea Sfintei
Apostolii voiește să fie numit „Benedict
al XV-lea“.

Când auzim acest nume, cu pietate
ne aducem aminte de arhierul de odinioară
ce a strălucit pe scaunul arhiepiscopesc
al Bolognei Prospero cândva Lambertini,
care apoi pe tronul pontifical a purtat nu-
mele „Benedict al XIV.“ între anii 1740—
1758. — Bărbat învățat, destoinic a lim-
pezii raporturile hierarhice, a îndrepta
soarta bisericii în contactul cu potestatea
de Stat, și a se îngriji pentru condițiunile
de existență ale bisericilor de rituri diverse
ale popoarelor orientali. Este consemnat
în analele istoriei tot ceace are de a
mulțami biserica noastră gr.-cat. de Alba-
Iulia și Făgăraș provedinței de părinte a
Pontificelui Benedict al XIV.

Cu reverință ne închinăm astăzi
Sfintei Sale Papei Benedict al XV.; ca
vrednicului succesori al aceluiaș luminător
lui până aci în Bologna, loc vestit în lume
pentru cultura științelor mai cu seamă

a celor juridice; — iar din 3 Septembrie
1914 successorului așezat în Roma pe
scaunul Sfântului Apostol Petru, părinte și
învățător a toată lumea.

Bunătățile sufletului l-au înălțat pe
dânsul la treapta Pontificatului, ca să lu-
mineze tuturor celor din casa Domnului,
și sub blânda-i povață să ajungă lumina
Evangheliei până la cele mai depărtate
ținuturi, pe cari să nu le opăcească dela
adevăr, nici toial răsboiului de acum, nici
sgomotul întăritării neamurilor, ci aceste
toate potolindu-se, oamenii să asculte cu-
vântul mântuirii „Mergând învățați toate
neamurile, botezându-i pe ei în numele
Tatălui și al Fiului, și al Sfântului Spirit.
Învățându-i pe dânșii să păzească toate
câte am poruncit vouă”¹⁾.

Cărmaciul din fruntea naiei Sfântului
Petru, întru carea se adăpostesc toți ceice
doresc să scape de potopul mâniei celei
viitoare, acela să scoată corabia la limanul
de mântuire, să aibă darul de a liniști va-
lurile turburate ale acestei vieți, să afle
calea de a mijloci pacea adâncă și stătă-
toare „și să grăiască în inima domnito-
rilor cele bune pentru biserică și pentru
tot poporul, pentru ca întru liniștea lor,
vieață lină și neturburată să petrecem
întru toată pietatea și curăția”²⁾.

Primind aceste litere ale noastre, să nu
pregețați Venerat Cler! a vesti poporului
credincios alegerea făcută, și întru mulțā-
mita lui Dumnezeu binevoiti a face în Du-
mineca cea mai de aproape o Sfântă Li-
turgie solemnă. Cu privilegiul aceleia sub
ieșitul cu sfințele daruri ave-ți de a începe
să pomeni-ți la locul întâiu „pe Preaferi-
citul Părintele Nostru Papa Benedict“;
apoi îndată după rugăciunea amvonului să
cântați Doxologia cea mare, și cetiți rugā-
ciunea dela Litia „Mântuește Doamne po-
porul tău“, apoi ectenia primă ce urmează,
intocmindu-o după solemnitatea zilei așa:
„Încă ne rugăm pentru Preafericitul Pā-
rintele Nostru Papa Benedict, pe care
Doamne dăruiește-l sfințelor tale biserici
în pace, întreg, sănătos, întru zile îndelun-
gate, drept îndreptând cuvântul adevărului
tău“. În urma ectenia „Auzi-ne pe noi,
Dumnezeule mântuitorul nostru șcl.

Cerșind noi îndurare dela Părintele
luminilor, să-i dăm lauda cuvenită pentru
că ne-a mângăiat trimitându-ne păstor după
inima sa, căruia să-i zicem: „Binecuvântat
e cel ce vine întru numele Domnului“.

¹⁾ S. Mateiu XXVIII 19.

²⁾ Liturgia S. Vasiliu cel mare.

Iară celui ce Ni-l-a trimis să-i zicem:
„Osana întru cei de sus. Binecuvântat ești
pe scaunul măririi împărăției tale, cel ce
șezi pe Cheruvimi totdeauna acum și pu-
rura, și în vecii vecilor”¹⁾. Amin.

Din ședința consistoriului arhiepisco-
pesc ținută în Blaj la 8 Sept. st. n. 1914.

Acțiunea pacifică a papei. Papa
Piu X în circulara sa ultimă, adresată catolice-
lor din întreaga lumea, rugă pe toți, ca să
înalte rugăciuni cătră Dumnezeu, pentru în-
cunjurarea răsboiului mondial. Dorința papei,
nu s'a împlinit. Furia răsboiului înfricoșat
s'a deslănțuit asupra noastră cu toate gro-
zăviile lui.

Urmașul lui Piu X, noul Principe al
Păcii, papa Benedict XV, a început o acțiune
temeinică și vastă pentru restabilirea păcii.
Acțiunea aceasta de tot importantă și-a în-
ceput o prin enciclica; adresată popoarelor
creștine; dar nu s'a mărginit aici, căci du-
părăm scrie o foaie italiană, papa a făcut
anume propuneri prin diplomații săi, cătră
guvernele beligerante, ca aceste să concheme
o conferință de pace, pentru încetarea osti-
lităților.

Ziarul italian „Tribuna“, care de re-
gulă e bineinformată, are informația, că car-
dinalii *Buorne, Mercier, Piffel și Csernoch* au
primit misiunea, ca să pregătească la gu-
vernele respective terenul, pentru o acțiune
de pace și despre rezultatul misiunii lor, să
facă raport. În timpul acesta diplomația
papală, va interveni tot în acest sens în
Austria și Ungaria, în Bavaria și Belgia.
Nu e exchis; că delegatul apostolic din New-
York, să fi primit instrucțiune, ca să facă
pașii de lipsă la președintele Wilson, în che-
stiunea arbitralului ce s'ar alege.

Răsboiul european.

Luptele contra rușilor se continuă cu
îndărgire vehementă. Rapoartele ce se dau
despre aceste lupte, zi de zi, cuprind ace-
leași nădejdi de învingere: ofensiva noastră
progresează din pas în pas și înfrânge re-
zistența Rușilor.

Se poate, că vor mai trece zile, până
când se va hotărî soarta răsboiului, dar,
din știrile favorabile, ce le primim de pe
câmpul uriaș de răsboiu, putem spera pe tot
dreptul, că lupta decizivă, va anunța victoria
armatelor noastre.

O telegramă din Paris, sosită la Pe-
tersburg, anunță, că guvernatorul militar al
Parisului a fost numit dictator. Toți stră-
inii, cari trăiesc în Paris, au fost provocați
să prindă armele. Vestea aceasta arată, că
în Paris, depărtându-se guvernul, au apărut

¹⁾ S. Mateiu XXI g.

¹⁾ Liturgia Sfântului Ioan Gurădeaur.

la suprafață tot mai pronunțat spiritul revoluționar. Tulburările interne, ce se prevăd cu siguranță, pot să producă întorsături nouă în istoria războiului.

Dar stările din Paris, deocamdată au numai un rol secundar, căci lupta o va decide nu atât soarta Parisului, cât mai ales războaiele mari, ce se dau și se vor da afară de Paris. La lupta aceasta se pregătesc ambele părți. Germanii au ocupat orașul Arras, din departamentul Pas de Calais. Prin ocuparea acestei poziții, s'a delăturat și primejdia ce amenința armatele germane — din spate.

*

Visul Țarului Nicolae. Pe câmpul de luptă din Rusia, trupele germane au capturat un tun, cu toate cele, ce se țin de el. Aici au aflat o medalie. Pe o parte era chipul lui Nicolae, iar pe partea cealaltă cuvintele următoare: „Întrearea în Berlin — 1914“.

*

Am amintit despre încercările sârbilor de a pătrunde pe teritoriul nostru. Cutezanța aceasta au plătit-o scump divizia din valea Timocului, care mare parte a fost nimicită, ori capturată. Un comunicat oficial de Vineri spunea, că e în curs acțiunea pentru zădărnicierea acestor încercări de a trece granița. Telegramele din sud anunță că sârbii au fost respinși și înfrângerea lor totală e numai chestiune de câteva ore.

Comunicate oficiale despre luptele dela Lemberg.

(13 Septembrie st. n.) În lupta dela Lemberg a succes trupelor noastre să respingă cu mari pierderi trupele dușmane, cari se aflau spre sud de șoseaua Grodeck. Acest succes n'a putut fi însă exploatat pe de-a-ntregul, deoarece aripa noastră nordică eră amenințată la Rava Ruska de forțe superioare. Pe lângă aceasta, puteri însemnate dușmane au înaintat nu numai în contra armatei lui Dankl ci și în spațiul dintre această armată și câmpul de luptă dela Lemberg. Cu considerare la aceste puteri superioare însemnate ale dușmanului ni-s'a impus să concentrăm armatele noastre brave, cari de trei săptămâni au stat aproape neîntrerupt în foc, în terenuri favorabile spre ale avea gata în vederea operațiunilor viitoare.

(Budapesti Tudositó).

Un comunicat oficial din 14 Septembrie constată următoarele:

Trupele noastre stau la o depărtare de aproximativ 20 kilometri de Lemberg, respingând pe ruși din diferite poziții importante. S'a distins cu deosebire armata noastră a patra, care a capturat 80 tunuri și cinci mii prizoneri. La Ravaruska rușii sunt însă în mare preponderanță, încât aici atacul nostru s'a oprit.

Intr'aceea forțele superioare ca număr ale Rușilor, concentrate în fața Lublinului, au constrâns armata lui Dankl, ca deocamdată să se retragă. Această retragere n-are însă un caracter hotărâtor, căci din contra trupele noastre, cari se concentrează pe întreaga linie, se pregătesc de atacul hotărâtor.

Agencia telegrafică ungară.

Luptele din Galiția.

Ziarul „Arbeiter Zeitung“ a primit dela cartierul general următoarea telegramă: Luptele de lângă Lemberg continuă. Trupele noastre întimpină rezistență îndârjită, dar dușmanii au fost alungați din mai multe puncte. Ofensiva noastră progresa cu succes.

*

Luptele din Galiția sunt în desfășurare. Ofensiva trupelor austro-ungare — spune comunicatul — continuă. În timpul luptelor de ieri au privit desfășurarea operațiunilor Arhiducele Frideric, șeful statului major Hötendorf și moștenitorul tronului Karl Franz Josef, care a primit botezul de foc.

Războiul cu Sârbia.

Biroul tel ungar comunică următoarele: Invazia sârbilor în comitatul Szerém din Slavonia de est a stârnit neliniște în populație fără de nici un motiv.

Respingerea sârbilor este în curgere și nu este departe vremea când un raport oficial, ce nu poate întârzia mult, ne va aduce știrea că Sârbii au fost bătuți groaznic.

Circulația trenurilor între Zimony și Neoplanta este normală.

Luptă uriașă la porțile Parisului.

Operațiunile din preajma Parisului au început Dumineca trecută și sunt actualmente în desfășurare pe un front de 250 kilometri. La aceste lupte participă din o parte aproape 1 milion și jumătate de soldați. Lupta este foarte serioasă. Fiecare palmă de pământ este apărată până la ultima picătură de sânge.

Din ostul Prusiei generalul Hindenburg, anunță o nouă victorie asupra armatei rusești.

Prizoneri francezi, ruși, belgieni și englezi.

Agencia Wolf anunță: După comunicatul marelui stat major, până la 11 Septembrie, în Germania au fost așezați pe la diferitele taberi de prizoneri, în număr rotund de 220 000 prizoneri de războiu. Prizonerii se împartesc pe cum urmează: francezii: ofițeri 1670, soldați de rând 86.700; rușii: ofițeri 1830, soldați de rând 91.400; belgieni: ofițeri 440, ostași de rând 30.200; englezi: ofițeri 160, soldați de rând 7350.

Între prizoneri sunt doi generali francezi, și cincisprezece generali ruși. Între prizonerii belgieni se află și comandantele cetății Lüttich. Alte transporturi de prizoneri sunt în drum spre diferitele tabere de prizoneri.

Agencia Wolf anunță: Între prizonerii de războiu, înșirați mai sus, nu sunt cuprinși cei 40 mii francezi, cari au fost prinși la Maubeuge și o mare parte din prizonerii ruși, dela lupta din Tannenberg (Polonia ostică).

Diverse.

Te Deum pentru noul pontific. Duminecă în 13 Septembrie, Escelenta Sa Dl Dr. Victor Mihályi de Apșa, arhiepiscop și mitropolit, a celebrat în biserica catedrală o liturghie de mulțumită din prilejul alegerii papei Benedict XV. Liturghia a fost oficiată cu mare asistență de preoți. La sfârșitul sf. slujbe Escelenta Sa, împreună cu preoții concelebranți, au pășit înaintea altarului, cântându-se Doxologia cea mare. Liturghia, pe lângă studențime, a fost ascultată și de un numeros public din loc.

Sanatorul „Sfântul Gheorghe“ din Blaj, în serviciul „Crucei roșii“. Duminecă după amiază s'a oficiat sfințirea de casă la sanatorul „Sfântul Gheorghe“, de sub conducerea medicului nostru arhidiecezan Dr Vasile Hâncu, în prezența unui public foarte numeros, în frunte cu I. P. S. domn Metropolitul Victor. După serviciul oficiat prin păr. protop. G. Bărbat și păr. capelan V. Moldovan, Escelenta Sa Metropolitul a arătat, în o cuvântare călduroasă înămnătatea acestui sanatoriu, pe care doctorul nostru arhidiecezan, înainte de inaugurarea lui oficială, l-a pus în serviciul „Crucei roșii“, pentru răniții, ce sosesc de pe câmpul de războiu. Am avut ocazie să parcurgem cele cincisprezece sale ale sanatorului, provăzute cu 50 paturi echipate — și să ne convingem înșine de înămnătatea binecuvântată a acestui frumos și mult-promițător început de muncă.

Damele române din Blaj, prin „Reuniunea“ lor, au arătat un zel neobosit la aranjarea și întreținerea spitalului „Crucea roșie“, fiind o instituție umanitară internațională, ar fi de dorit, ca la această operă caritabilă, să ia parte toate damele din Blaj, prin obolul lor, fără deosebire de naționalitate.

Sanatoriul abia acum deschis ocrotește deja până acum 12 răniți și probabil încă azi numărul bolnavilor va fi complet.

Având noul spital lipsă mare de pansamente pentru răniți, medicamente, lemne etc. facem apel la publicul nostru, să grăbească cu ofertele lor benevole spre acest scop, trimițându-le la „Cancelaria spitalului“ „Crucea roșie“ (Dr. V. Hâncu).

Recomandăm cu toată căldura această operă umanitară și caritabilă.

Progresul ideii de asociare. „Societatea culturală a meseriașilor români din Reghinul săsesc“ cu statute aprobate sub Nr. min. 148,433—1912 e urmată acum — pe cât ni-se scrie — de „Reuniunea de înmormântare a distr. ppesc gr. cat. al Reghinului“, căreia i-s'au aprobat statutele sub Nr. min. 105,336—1914, iar în pregătire sunt statutele „Reuniunii de femei pentru împodobirea bis. românești unite din Reghinul săsesc“, căci pornirea bună făcută în ziua de Sfântă Maria mare a produs până azi 85 membri — cu 184 Cor.

Episcopul la catedră. Dintre profesorii dela seminariul romano-catolic din Timișoara doi au trebuit să plece pe câmpul de războiu, pentru a-și împlini acolo misiunea de păstori ai credincioșilor lor. Apropiindu-se începerea anului școlar la acel seminar, episcopul Timișorii, Dr. Glattfelder, a încuștințat direcțiunea seminarului, că pe unul dintre profesorii absenți îl va suplini lasuș episcopul, ținând prelegeri din dreptul bisericesc.

Constituire. Duminecă în 13 l. c. a avut loc constituirea „societății de lectură a elevilor din Blaj“, sub conducerea dlui prof. Dr. Octavian Prie. Constituirea s'a făcut în următorul mod: s'a ales de președinte al soc.: Aurel Radu, cl. VIII., secretar: Zaharie Seicean, cl. VIII., bibliotecar: Iov Roman, cl. VIII., controlor: Aurel Liulea, cl. VIII., notar: Alexandru Ceușan, cl. VII, vice-bibliotecar: Ioan Brânzău, cl. VII., cassar: Octavian Balomiri, cl. VII. În secțiunea critică, care are menirea să cenzureze lucrările incuse, au fost aleși din cl. VIII: Toma Breazu, Octavian Hodârneu, și Victor Lațiu, iar din sinul cl. VII.: Eugeniu Călugăr, Sabin Maier și Dumitru Suciu.

Examen de maturitate. La examenul de maturitate corigent, care s'a ținut la gimnaziul nostru din loc în 11 și 12 Septembrie, s'au prezeotat 21 elevi; 9 absolvenți ai gimnaziului nostru, iar 12 dela gimnaziul din Năsăud, toți au corespuns și au fost declarați maturi. La examen de maturitate întreg, s'au supus 11 elevi; 6 absolvenți din Blaj, 5 dela Năsăud. Au fost judecați maturi: Bărbat Vasile, Boldor Ștefan, Dencescu Iirapt, Groza Anton, Morariu Viorel, Miclean Andreiu, Tripon Gavril și Truția Sabin, relegate la coregere peste 3 luni 1; la repetiția întregului examen după un an 2 inși.

REDAȚIONAL: Cerem scuze abonatiilor nostri, că Unirea de astădată este constrânsă se apară numai în două pagini. Tipografia seminarială pe urma greutăților ivite la transport, nu e, deocamdată, în situație a ne pune la dispoziție cantul trebuincios de hârtie.

Proprietar, editor: Emil Tatar.

Redactor responsabil: Augustin Gruția.